

Еутаназија још од најстаријих времена иритира човеков ум, и увек одржава активном полемику између присталица и противника „права на смрт“ или асистираног самоубиства. Многобројни аргументи, међу којима има таквих да не можемо рећи да нису оправдани иду у прилог еутаназији, док други, ништа мање многобројни, стоје на супротној страни, на страни неприхватања еутаназије. Еутаназија представља пре свега медицински феномен, али о њој се може говорити са различитих аспеката, етичког, религијског, па и кривично-правног.

Еутаназија је дозвољена у Швајцарској, Холандији, Луксембургу, Албанији, америчкој држави Орегон и Белгији која је легализовала еутаназију међу последњима, 2002. године. Холандија је доста благонаклона према онима којима желе да им се скрате муке док у Албанији је потребно да се са одлуком сложе најмање три члана уже породице. Већина чланица Европске уније, у страху од злоупотреба, третира еутаназију као класично убиство, па се тако у Великој Британији за такав „злочин“ робија 14 година. Код нас еутаназију сматрају убиством из милосрђа, али је и даље убиство, тако да се предвиђа кривично дело „убиство из самилости“, за које прети казна затвора од шест месеци до пет година.

Швајцарска је интересантна због либералних прописа који су допринели да се развије „самоубилачки туризам“. Асистирано самоубиство дозвољено је у Швајцарској од 1941. године, уколико то уради особа која није лекар и која нема никаквог интереса од смрти те особе.

Због постојећих прописа Швајцарска је постала дестинација многих неизлечиво болесних људи из других земаља Европе, који својевољно долазе да умру, у чему им помажу специјализоване клинике. Те клинике користе специјалне коктеле отровних хемикалија, које пацијенти удишу, или попију са соком, после чега прво падну у кому а онда умиру. За процедуру је потребно 30 минута. Пацијентима се званично одобрава третман у случају неизлечивих болести. Међутим ситуација у пракси је мало другачија, бивши запослени у клиникама тврде да ће клиника примити свакога ко је спреман да плати. Неке од клиника своје услуге наплаћују од 4000 до 8000 евра. Чак 21 проценат пацијената који су асистирано умрли, нису уопште били смртно болесни, а постоје и случајеви када се сасвим здрави људи одлуче да се заједно убију са својим болесним партнерима.

Чињеница да је број људи који траже да им се оконча живот, као и истраживања која

показују да све више људи тражи асистирано самоубиство у Швајцарској, а не болује од неке неизлечиве болести, изазвало је оштру дебату.

Швајцарска влада је имала намеру да измени закон о асистираном самоубиству, како би се осигурало да се користи само у крајњој нужди за тешко оболеле како би се ограничио „самоубилачки туризам“. Пооштрављење постојећих законских прописа намеравао је првенствено у смислу да свако ко је заинтересован да оконча муке тешке болести, мора да поседује доказе од две независне медицинске екипе да су му животни дани на измаку и да му предстоји једва пар месеци живота, док ће за хронично и ментално болесне, који такође желе да окончају живот бити много теже да добију дозволу за еутаназију. Уколико би предлози прошли довели би специјализоване клинике у ситуацију да могу да буду кажњени уколико их не буду поштовали.

Представници швајцарске владе истицали су пре свега да Швајцарској уопште није у интересу да у свету буде „популарна“ због „самоубилачког туризма“, као и да најављене мере не значе удаљавање Швајцарске од садашњег либеларног правосудног система, али да влада сматра да они који су укључени да помажу приликом еутаназије тестирају границе права, и да такав вид умирања не би смео да постане профитабилан бизнис. Истовремено су нагласили да самоубиство мора да буде последња опција и да швајцарско друштво мора јасно да нагласи да је опредељено да штити живот.

На крају грађани Швајцарске на референдуму одбацили су предложене забране асистираног самоубиства или долазак тешко оболелих странаца у Швајцарску ради еутаназије. У Цириху је на пример око 80 одсто гласача одбацило предлоге. У складу са својом традицијом политичког одлучивања, Швајцарци сматрају да је асистирано самоубиство, човеково право да одлучује о томе када и како хоће да умре. Таква пракса је у овој земљи легална деценијама.

Упркос чињеници да је велика већина станововника Цириха подржава поменуту праксу, истраживања показују да је чак две трећине Швајцараца против еутаназије и да се противи чињеници да су постали одредиште такозваног самоубилачког туризма.